

ЗАКОН

о попису становништва, домаћинстава и станова 2021. године

"Службени гласник РС", број 9 од 4. фебруара 2020.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се припрема, организација и спровођење Пописа становништва, домаћинстава и станова 2021. године у Републици Србији (у даљем тексту: Попис), период пописивања, начин прикупљања података, јединице које се обухватају Пописом, садржај Пописа, обавезе државних и других органа и организација у припреми, организацији и спровођењу Пописа, финансирање Пописа, дужности лица која обављају послове у вези са Пописом, дужности лица која се обухватају Пописом, обрада података, објављивање пописних резултата, употреба, заштита и чување података прикупљених у Попису.

Значење појединих израза

Члан 2.

Изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

- 1) пописивање је појединачно и свеобухватно прикупљање података о лицима, домаћинствима и становима које држава организује у једнаким временским интервалима, најчешће на сваких десет година;
- 2) контрола квалитета података прикупљених пописом је статистичко истраживање које се спроводи непосредно након завршетка пописивања, у циљу провере обухвата и квалитета података прикупљених у попису;
- 3) пописни круг је најмања просторна јединица о којој се воде подаци у Регистру просторних јединица и која се формира за потребе пописа, ради прецизног распоређивања пописивача на терену и обезбеђивања потпуног обухвата пописних јединица;
- 4) пописивач је лице које је овлашћено да на терену прикупља податке непосредно од лица која се пописују;
- 5) инструктор је лице које је овлашћено да обучава пописиваче и да прати и контролише њихов рад током теренског прикупљања података;
- 6) пребивалиште је место у којем се грађанин настанио са намером да у њему стално живи;
- 7) боравиште је место у којем грађанин привремено борави;

8) странац је лице које нема држављанство Републике Србије, било да је страни држављанин или лице без држављанства;

9) домаћинство је свака породична или друга заједница лица која заједно станују и заједнички троше своје приходе за подмиривање основних животних потреба (становање, исхрана и др.). Домаћинством се сматра и тзв. самачко домаћинство, односно лице које живи само у месту пописа и није члан неког другог домаћинства у другом месту у Републици Србији или у иностранству. Домаћинством се сматра и колективно домаћинство, тј. домаћинство састављено од лица која живе у верским установама, установама социјалне заштите за збрињавање деце и одраслих и другим установама за привремени или трајни смештај;

10) дипломатско особље страних држава јесу чланови дипломатских или конзуларних представништава страних држава, као и чланови других мисија које имају дипломатски статус у Републици Србији;

11) административни извори података јесу евиденције, регистри, базе и други скупови података о правним и физичким лицима које успостављају и одржавају поједини државни органи, организације и институције;

12) агрегирани подаци јесу збирни подаци о јединицама посматрања;

13) анонимизирани микроподаци су подаци којима су уклоњене или модификоване идентификационе варијабле како би се онемогућила идентификација лица на које су се подаци претходно односили;

14) псеудонимизација је обрада на начин који онемогућава приписивање података о личности одређеном лицу без коришћења додатних података, под условом да се ови додатни подаци чувају посебно и да су предузете техничке, организационе и кадровске мере које обезбеђују да се податак о личности не може приписати одређеном или одредивом лицу;

15) геопросторни подаци су подаци са директном или индиректном везом са одређеном локацијом или географском облашћу;

16) сервиси геопросторних података су операције које се могу извршити позивањем рачунарске апликације над геопросторним подацима који се налазе у скуповима геопросторних података;

17) календар објављивања је преглед свих статистичких саопштења и публикација са прецизно наведеним насловом, референтним периодом, датумом и временом објављивања. Објављује се на веб-сајту Републичког завода за статистику пре почетка календарске године, за целу наредну годину.

Сви изрази у овом закону односе се подједнако на лица мушког и женског пола, без обзира на то у којем су граматичком роду изражени.

II. СПРОВОЂЕЊЕ ПОПИСА

Период и начин пописивања

Члан 3.

Пописивање се спроводи од 1. до 30. априла 2021. године.

Непосредно по завршетку пописивања, врши се контрола квалитета података прикупљених Пописом поновним пописивањем у изабраним пописним круговима.

Пописивање и контрола квалитета података прикупљених Пописом спроводе се према стању на дан 31. марта 2021. године у 24.00 сата.

Податке прикупљају пописивачи непосредно од грађана, методом интервјуа.

Јединице које се обухватају Пописом

Члан 4.

Пописом се обухватају:

- 1) држављани Републике Србије са пребивалиштем, односно боравиштем у Републици Србији, без обзира на то да ли су у време спровођења Пописа присутни у свом месту становања или привремено бораве у другом месту у Републици Србији или у иностранству;
- 2) стално настањени странци, странци којима је одобрен привремени боравак у Републици Србији и друга лица која у време спровођења Пописа бораве на територији Републике Србије;
- 3) домаћинства;
- 4) станови и друге настањене просторије.

Јединице које се не обухватају Пописом

Члан 5.

Пописом се не обухвата дипломатско и војно особље страних држава, као ни чланови њихових породица који са њима бораве у Републици Србији.

Пописом се не обухватају станови у власништву страних држава.

Подаци о лицима

Члан 6.

У Попису се прикупљају следећи подаци о лицима: име и презиме, име једног родитеља, пол, датум рођења, јединствени матични број грађана, евиденцијски број странца, адреса становања, држављанство, место рођења, место из којег се лице доселило, датум и разлог досељења, период боравка у иностранству, назив државе и разлог досељења/повратка у Републику Србију, брачни статус, да ли лице живи у ванбрачној заједници, број живорођене деце и године њиховог рођења, национална припадност, матерњи језик,

вероисповест, највише стечено образовање, похађање школе, место школовања, начин путовања у школу, писменост, економска активност, занимање, делатност, статус запосленог лица, место рада, начин путовања на посао и функционална способност лица за обављање свакодневних активности.

Поред података из става 1. овог члана, о одсутним члановима домаћинства прикупљају се следећи подаци: разлог и дужина одсуства, место боравка и учесталост враћања у место сталног становања, док се о лицима која су привремено присутна у месту пописа прикупљају следећи подаци: разлог и дужина присуства, место сталног становања и учесталост враћања у место сталног становања.

Подаци о домаћинствима

Члан 7.

У Попису се прикупљају следећи подаци о домаћинствима: адреса становања, укупан број чланова домаћинства, сроднички и породични састав, основ по коме домаћинство користи стан у којем се пописује и да ли се чланови домаћинства баве сопственом пољопривредном производњом.

Подаци о становима и другим настањеним просторијама

Члан 8.

У Попису се прикупљају следећи подаци о становима и другим настањеним просторијама: адреса, врста стамбеног простора, коришћење стана, облик својине, површина стана, број соба, опремљеност инсталацијама и помоћним просторијама, врста енергента који се користи за грејање, спрат на којем се стан налази, као и подаци о основним карактеристикама зграде у којој се стан налази.

III. ОБАВЕЗЕ ДРЖАВНИХ И ДРУГИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА У ПРИПРЕМАМА, ОРГАНИЗАЦИЈИ И СПРОВОЂЕЊУ ПОПИСА

Органи за спровођење Пописа

Члан 9.

Попис припрема, организује и спроводи Републички завод за статистику.

Одређене послове припреме, организације и спровођења Пописа на територији општина, градова и Града Београда Републички завод за статистику обавља преко пописних комисија, у складу са овим законом.

У припреми, организацији и спровођењу Пописа, у оквиру своје надлежности, учествују и:

– министарства и посебне организације;

- јединице локалне самоуправе;
- други органи, организације и институције.

Републички завод за статистику

Члан 10.

Републички завод за статистику обавља следеће послове: стара се о благовременом и потпуном спровођењу овог закона; дефинише методологију Пописа у складу са националним потребама и међународним обавезама; прописује садржај пописних упитника у складу са овим законом; израђује упитнике, упутства и друге методолошке и организационе инструменте Пописа; сарађује са министарствима, посебним организацијама, јединицама локалне самоуправе и другим органима, организацијама и институцијама, координира заједничке активности у вези са припремом, организацијом и спровођењем Пописа и, у складу са овим законом, даје инструкције, пружа стручну помоћ и тражи извештаје о реализацији пописних активности; обезбеђује потпуно, тачно и правовремено обавештавање становништва о значају и циљевима Пописа и начину и времену његовог спровођења; формира пописне комисије у општинама, градовима и Граду Београду и дефинише њихове обавезе; доставља пописним комисијама методолошка и организациона упутства, као и опрему за теренско прикупљање података; распоређује и преноси финансијска средства пописним комисијама; израђује финансијска упутства о коришћењу средстава намењених за спровођење Пописа и контролише употребу финансијских средстава; дефинише критеријуме и процедуре за избор непосредних учесника у Попису; спроводи стручну обуку и организује и координира инструктаже непосредних учесника у Попису; издаје прописана овлашћења за рад у Попису; организује теренско прикупљање података и контролу квалитета података прикупљених Пописом; подноси захтев за покретање прекршајног поступка у складу са овим законом; обрађује и анализира податке; објављује пописне резултате; архивира пописну грађу и обезбеђује заштиту података у складу са законом и другим прописима.

У Републичком заводу за статистику формира се посебно управљачко тело са задатком да организује и координира рад свих учесника у Попису. На челу овог тела је директор Републичког завода за статистику, а чланови су лица одговорна за организацију и реализацију специфичних пописних активности.

Пописна комисија

Члан 11.

Пописна комисија се формира за сваку општину, град и градску општину Града Београда.

Чланове пописне комисије именује директор Републичког завода за статистику на предлог јединице локалне самоуправе, односно градске општине Града Београда.

Пописну комисију могу сачињавати од три до седам чланова, у зависности од броја становника, броја насељених места и површине територије, с тим што је један члан представник Републичког завода за статистику. Изузетно, на посебно образложен захтев јединице локалне самоуправе, директор Републичког завода за статистику може именовати додатне чланове пописне комисије.

Пописна комисија дужна је да, у складу са инструкцијама Републичког завода за статистику, благовремено предузме све мере неопходне за квалитетну припрему, организацију и спровођење Пописа на територији за коју је задужена.

Пописна комисија обавља следеће послове: обавештава становништво о значају и циљевима Пописа, начину и времену његовог спровођења, као и о правима и дужностима грађана у Попису; обезбеђује просторије за селекцију и обуку кандидата за инструкторе и пописиваче, за смештај пописног материјала и опреме и друге просторије неопходне за рад; издаје пописивачима и инструкторима прописана овлашћења за рад; прати рад пописивача и инструктора, пружа им помоћ и решава спорне ситуације на терену; организује дежурства у време спровођења Пописа; ангажује стручњаке из области информационо-комуникационих технологија за подршку током обуке непосредних учесника у Попису и током теренске реализације Пописа; ангажује додатно стручно особље за обављање појединих пописних задатака; стара се о правилном распореду и рационалној употреби финансијских средстава одређених за Попис, израђује обрачун утрошених средстава и доставља извештаје; обавља и друге послове у вези са припремом и спровођењем Пописа, у складу са упутствима Републичког завода за статистику.

Министарства и посебне организације

Члан 12.

У оквиру свог делокруга и задатака утврђених овим законом, у извршењу појединих послова у вези са Пописом учествују:

- 1) министарство надлежно за послове одбране;
- 2) министарство надлежно за послове правде;
- 3) министарство надлежно за спољне послове;
- 4) министарство надлежно за послове рада, запошљавања, борачка и социјална питања;
- 5) Републички геодетски завод;
- 6) Комесаријат за избеглице и миграције;
- 7) друга министарства и посебне организације.

Министарство надлежно за послове одбране

Члан 13.

Министарство надлежно за послове одбране обезбеђује услове за пописивање војних и цивилних лица која у време Пописа станују у касарнама, војним школама и другим војним установама, као и за пописивање припадника Војске Републике Србије који су ангажовани у мултинационалним операцијама.

Начин пописивања лица из става 1. овог члана утврђује се методолошким упутством, које доноси директор Републичког завода за статистику, уз сагласност министра надлежног за послове одбране.

Министарство надлежно за послове правде

Члан 14.

Министарство надлежно за послове правде обезбеђује услове за пописивање лица која се налазе у заводима за извршење кривичних санкција.

Начин пописивања лица из става 1. овог члана утврђује се методолошким упутством, које доноси директор Републичког завода за статистику, уз сагласност министра надлежног за послове правде.

Министарство надлежно за спољне послове

Члан 15.

Министарство надлежно за спољне послове обезбеђује услове за организацију и спровођење Пописа држављана Републике Србије на раду у дипломатско-конзуларним представништвима Републике Србије, деловима привредних друштава у иностранству, деловима банака и других лица у финансијском сектору у иностранству, представништвима Привредне коморе Србије у иностранству, Организацији Уједињених нација, њеним органима и специјализованим агенцијама и другим међународним организацијама, као и чланова њихових домаћинстава који са наведеним лицима бораве у иностранству.

Начин пописивања лица из става 1. овог члана утврђује се методолошким упутством, које доноси директор Републичког завода за статистику, уз сагласност министра надлежног за спољне послове.

Министарство надлежно за послове рада, запошљавања, борачка и социјална питања

Члан 16.

Министарство надлежно за послове рада, запошљавања, борачка и социјална питања обезбеђује услове за пописивање лица смештених у установама социјалне заштите, као и за пописивање бескућника у прихватилиштима и свратиштима.

Начин пописивања лица из става 1. овог члана утврђује се методолошким упутством, које доноси директор Републичког завода за статистику, уз сагласност министра надлежног за послове рада, запошљавања, борацка и социјална питања.

Републички геодетски завод

Члан 17.

Републички геодетски завод, у сарадњи са Републичким заводом за статистику, израђује методолошко-организационо упутство за припрему и ажурирање геопросторних података за потребе теренске реализације пописа.

У складу са упутством из става 1. овог члана, Републички геодетски завод врши ревизију граница статистичких и пописних кругова, ажурира податке Регистра просторних јединица и обезбеђује расположиве скупове и сервисе геопросторних података из своје надлежности, који су неопходни за организацију теренских активности, израду ажурних мапа статистичких и пописних кругова, повезивање пописних и геопросторних података, обраду и објављивање резултата пописа.

Комесаријат за избеглице и миграције

Члан 18.

Комесаријат за избеглице и миграције обезбеђује услове за пописивање лица смештених у колективним центрима, центрима за азил и прихватним центрима, као и другим објектима који су у његовој надлежности.

Друга министарства и посебне организације

Члан 19.

Министарства и посебне организације, поред наведених у чл. 13. до 18. овог закона, обавезни су да пруже стручну помоћ Републичком заводу за статистику у припреми и спровођењу Пописа, у оквиру свог делокруга утврђеног законом.

Јединица локалне самоуправе

Члан 20.

Јединица локалне самоуправе обавља следеће послове: предлаже чланове пописне комисије, обезбеђује просторије за рад пописне комисије, прати спровођење Пописа на својој територији, пружа помоћ пописној комисији у извршавању пописних задатака и обавља друге послове у складу са упутствима Републичког завода за статистику.

Други органи, организације и институције

Члан 21.

Други државни органи, органи аутономне покрајине, организације, агенције, канцеларије и службе Владе обавезни су да, уколико је потребно, пруже стручну помоћ Републичком заводу за статистику у процесу припреме и реализације Пописа, у оквиру свог делокруга утврђеног законом.

Употреба административних извора података

Члан 22.

За потребе припреме и организације Пописа, праћења обухвата пописних јединица и унапређења квалитета прикупљених података, Републички завод за статистику има право приступа административним изворима података.

Подаци од значаја за Попис, наведени у чл. 6, 7. и 8. овог закона, који нису прикупљени током теренске реализације Пописа преузимају се из расположивих административних извора.

Власници административних извора података обавезни су да на захтев Републичког завода за статистику омогуће преузимање података од значаја за Попис, укључујући идентификаторе.

Републички завод за статистику је дужан да предузме све мере заштите података преузетих из административних извора, у складу са законом.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ ПОПИСА

Финансирање послова Републичког завода за статистику

Члан 23.

Средства за финансирање послова у вези са Пописом обезбеђују се у буџету Републике Србије, а Републички завод за статистику врши пренос дела одобрених средстава на подрачуне за посебне намене пописним комисијама за спровођење Пописа.

Републички завод за статистику овлашћује једног или више чланова пописне комисије за располагање средствима на подрачуну за посебне намене из става 1. овог члана, који су одговорни за законито и наменско трошење средстава са тог подрачуна.

Пописне комисије воде евиденцију о утрошку средстава из става 1. овог члана и извештај о томе достављају Републичком заводу за статистику, на његов захтев.

Републички завод за статистику врши контролу законитог и наменског коришћења средстава са подрачуна из става 1. овог члана.

Средства из става 1. овог члана, обезбеђена законом о буџету Републике Србије, која се не утросе, враћају се у буџет Републике Србије до истека фискалне године.

Накнаде лицима која обављају послове у вези са Пописом

Члан 24.

Пописивачи, инструктори, чланови пописних комисија и друга лица која се привремено ангажују за обављање послова у вези са Пописом, у складу са овим законом, имају право на новчану накнаду према мерилима које утврђује директор Републичког завода за статистику.

V. ДУЖНОСТИ ЛИЦА КОЈА ОБАВЉАЈУ ПОСЛОВЕ У ВЕЗИ СА ПОПИСОМ И ЛИЦА КОЈА СЕ ОБУХВАТАЈУ ПОПИСОМ

Дужности лица која обављају послове у вези са Пописом

Члан 25.

Пописивач, инструктор и друго физичко или правно лице ангажовано у Попису дужно је да све послове који су му поверени обавља благовремено и на прописан начин.

Пописивач, инструктор и друго физичко лице ангажовано у Попису дужно је да строго води рачуна о тачности уписа података које су дали даваоци података, односно о тачној обради података прикупљених Пописом.

Лице из става 2. овог члана дужно је да чува као тајну све податке о пописаним лицима до којих дође током обављања послова који су му поверени.

Дужности лица која се обухватају Пописом

Члан 26.

Лице које се обухвата Пописом дужно је да у њему учествује, односно да одговори на сва пописна питања и да на свако питање да тачан и потпун одговор. Податке о одсутним члановима домаћинства даје члан домаћинства коме су подаци највише познати, а о деци млађој од петнаест година податке даје родитељ, усвојитељ или старатељ.

Лице које се обухвата Пописом није дужно да се изјашњава о националној припадности и вероисповести.

Ако пописивач у време Пописа не затекне у стану лице које се обухвата Пописом, а податке не може да прикупи на начин предвиђен у ставу 1. овог члана, оставља писмено обавештење да је то лице дужно да се најкасније до 30. априла 2021. године јави надлежном органу ради давања података у вези с Пописом.

VI. ОБРАДА ПОДАТАКА И ОБЈАВЉИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ПОПИСА

Обрада података

Члан 27.

Републички завод за статистику обрађује податке прикупљене у Попису у сврху производње и објављивања података званичне статистике.

Обрада је неопходна у циљу обезбеђивања званичних статистичких података о просторној дистрибуцији и карактеристикама становништва, домаћинства и станова за потребе анализе и оцене стања и планирања развоја друштва.

Подаци о личности обрађују се у статистичке сврхе, уз примену свих техничких и организационих мера за спречавање идентификације особе на коју се подаци односе, укључујући и псеудонимизацију.

Обрада података о личности врши се у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Објављивање резултата Пописа

Члан 28.

Републички завод за статистику објављује резултате Пописа од јавног значаја, и то:

- 1) прелиминарне резултате Пописа, у року од 30 дана од дана завршетка пописивања;
- 2) коначне резултате Пописа, заједно са метаподацима и извештајем о квалитету, у складу са календаром објављивања, сукцесивно до 31. децембра 2022. године.

Резултати из става 1. овог члана објављују се искључиво у виду агреgirаних података, и доступни су свима под једнаким условима на званичном веб-сајту Републичког завода за статистику.

VII. УПОТРЕБА, ЗАШТИТА И ЧУВАЊЕ ПОДАТАКА ПРИКУПЉЕНИХ У ПОПИСУ

Употреба података прикупљених у Попису

Члан 29.

Подаци прикупљени у Попису користе се искључиво у статистичке сврхе и Републички завод за статистику их не може уступати другим физичким и правним лицима.

Подаци прикупљени у Попису не могу се употребљавати у сврху утврђивања обавеза грађана, нити се могу користити као доказ за остваривање права грађана.

Републички завод за статистику може користити податке прикупљене Пописом за успостављање статистичких регистара, у складу са законом који уређује

област званичне статистике и законом који уређује заштиту података о личности.

За потребе коришћења пописних података у научноистраживачке сврхе, Републички завод за статистику образује посебну базу са анонимизираним микроподацима.

Заштита података прикупљених у Попису

Члан 30.

Републички завод за статистику дужан је да предузме све прописане административне, техничке и организационе мере неопходне за заштиту података прикупљених у Попису од нелегалног приступа, објављивања или коришћења, у складу са законом којим се регулише област информационе безбедности.

Чување података

Члан 31.

Подаци прикупљени у Попису чувају се трајно, у електронској форми.

Директор Републичког завода за статистику, доноси, у складу са важећим стандардима, посебан акт којим се ближе регулише складиштење и чување података прикупљених у Попису.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

Новчаном казном, од 20.000 до 50.000 динара, казниће се за прекршај физичко лице које се обухвата Пописом или лице које је дужно да да податке о одсутним члановима домаћинства, односно родитељ, усвојитељ или старатељ за дете млађе од петнаест година, ако одбије да одговори на питања у пописним упитницима или да нетачне и непотпуне одговоре (члан 26. став 1.).

Члан 33.

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казниће се пописивач, инструктор и друго лице које је задужено за обављање послова у вези с Пописом, као и одговорно лице у правном лицу које обавља послове у вези с Пописом, ако:

- 1) не обавља послове Пописа благовремено и на прописан начин (члан 25. став 1.);
- 2) не води рачуна о тачности уписа података које су дали даваоци података, односно о тачној обради података прикупљених Пописом (члан 25. став 2.);

3) не чува као тајну све податке о пописаним лицима до којих дође током обављања послова који су му поверени (члан 25. став 3.);

4) противно вољи лица обухваћеног Пописом захтева да се то лице изјашњава о националној припадности или вероисповести (члан 26. став 2.).

Члан 34.

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај члан пописне комисије који је овлашћен за располагање средствима на подручју за посебне намене ако ненаменски и незаконито троши средства са подручја пописне комисије (члан 23. став 2.).

IX. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Прописивање и објављивање методолошких инструмената Пописа

Члан 35.

Директор Републичког завода за статистику прописује основне пописне упитнике (Пописница и Упитник за домаћинство и стан) и организационо-методолошко упутство за спровођење Пописа.

Садржај упитника из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Рок за формирање пописних комисија

Члан 36.

Пописне комисије из члана 11. овог закона формираће се у року од 10 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Привремено обустављање измена назива и граница територијалних јединица и имена улица и тргова у насељеним местима

Члан 37.

У периоду од 1. до 30. априла 2021. године, надлежни органи неће мењати називе и границе територијалних јединица: општина, градова и насељених места, као ни имена улица и тргова у насељеним местима.

Ступање на снагу овог закона

Члан 38.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.